XIII. évfolyam Budapest. 96. szám. Hétfő 1879. április 7.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 6 krajczár.
Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.
Kiadó hivatal:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová az előfizetési pénzek küldendők.

TÁVIRATOK.

A képviselők expedicziója.

Titel, april 6. feladatott déli 12 órakor, érkezett 2 óra 30 perczkor. (Saját külön tudósitónktól.) A képviselői expedicziő negyed órára állt meg Mohácson, szénszerzés végett. Hajnali két órára érkeztünk Vukovárra, hol a legénység pihentetése végett két órai időtartamra horgonyt vettettünk. Rosz időjárás miatt haladásunk késedelmet szenved. A kisérő szakférfiak részére a Dunaszabályozás tervezetét illetőleg következő megjegyzéseket kaptam: Ugy a főváros, mint az alvidék érdekében sürgösen szükséges a főváros mentén megkezdett meder szabályozást a promontori ágban is folytatni, különös figyelem forditandó az Eresinél levő zátonyos és szigetek által mellékágakra szakgatott meder szabályozására, hogy ott az 1876. évihez hasonló jégtorlódás ne képződhessék, melynek hatását Budapest érezte. Csepel szigetén Tököly és Sziget-Szent-Miklós közt, hol az eresii jégtorlódás által felduzzasztott viz áttört Csepel szigetén a soroksári ágba, a kormány már épittetett egy vonalat, de ez nem elég Csepel biztositására. E biztositásra szükséges az egész sziget mentén a promontori ág balpartján töltést épitetni és ennek folytatására a soroksári ágat áttöltetni. Csepel szigetén alul különösen sürgős teendő lenne az ordas-fajszi szakasz szabályozása, hol sok helyt a part annyira beszakadt, hogy a fennálló védtöltések biztonsága is fenyegetve van, vannak ugyan ott helyenként kőhányásból való partvédezetnek némi nyomai, de ezek nagyon rendezetlen állapotuak. A Duna alsóbb szakaszán nagyobbszerü mederszabályozást Bokody nem lát sürgetősnek, hanem szerinte szükséges az árvédelem rendezéséről gondoskodni. — E munkák közt legsürgősebb volna a mohácsi sziget megvédése, nemcsak a terület, hanem az egyedül hajózható Ferencz-csatorna biztositása végett is.

Késedelmünkért nagy kárpótlást nyujtott gróf Karácsonyi Guidó tulajdonát képező Kamenicza és Pétervárad vidéke. Egész társaságot elragadta a Duna vidékének itteni nagyszerü panorámája. E vidék szabadságharczunk idejéből is történelmi hatással volt a képviselőkre. Pétervárad gyönyörü fekvése, de szomoru emlékü helye némelyik képviselőre még különös hatással is birt. Gergelyi Tivadar a fedélzetről mutogatta a Dunára néző hatodik ablakot, hol 1865-től kezdve három évet töltött. Ujvidéken nehány perczre levelek feladása végett hajónk kikötött. — Miletics és a karloviczi érsek gyönyörü pontokról hatnak e szerb vidéken népök politikai és vallási érzelmeire.

Tiz órakor érkeztünk a Tisza torkolatához. Hajóval lassu menetben előbb az egész vonalat áttekintettük. Tengernyi viz boritja itt a földeket, csak füzfa bokrok jelzik, hogy merre van az anyameder. Mind a Duna, mind a Tisza kanyarulatos védtöltései szétszakgatvák, már az 1876-iki ár szétrombolta, azóta nem tartották szükségesnek helyreállitani. Fel kell adni ez elhibázott szabályozást. Legalább ezer öllel küljebb emelendők a Tiszatorkolat jobb partján levő védtöltések. A bal partiak még állanak. Nagy erőszakolás volt itt annyira összeszoritania akarni a medret; maga a Dunának árja egész Török-Becséig duzzasztja a Tisza vizét, s ennek ártömege is itt torlódik össze. 11 órakor érkeztünk Titelbe. A félórai megállapodási időt a társaság a város megtekintésére forditja. Török-Becsére este érkezünk. — A kedvezőtlen időjárás változhatlanul üldözi az expedicziót.

Török-Becse, apr. 6. felad. este 6 óra 50 p. érk. 8ó. 15 p. (Saját külön tudósitónktól.) Török-Becsére 5 órakor érkezett a szemleutat tevő társaság. Mikor hajónk a városhoz közeledett, taraczklövések dördültek el, a kikötő partjain és uszályhajókon nagy közönség várt a képviselőkre s éljenzéssel fogadta őket. Horgonyvetés után a városi képviselőtestület küldöttsége jelent meg a fedélzeten. Banyevecz melegen üdvözölte az expedicziót, meghivta a képviselőket, hogy tekintsék meg a várost és mint a lakosság vendégei, fogadják el vendégszeretetét. Majd a parton a hajózási ügynökség épülete előtt Istvánfi közjegyző tartott beszédet, mely igy hangzott: A város képviselő testülete üdvözli az országgyülési képviselőket, kik saját szemeikkel akartak meggyőződni teljesitendő kötelességeik mibenlétéről és arról, minő pusztitást okozott az ár. Önök folyón gondoltak menni és most látják, hogy mindenfelől tenger és pusztulás van. Reményljük, hogy a most tapasztaltak behatása alatt a most elpusztult, eltemetett helyeken uj, virágzó élet megteremtésére fognak önök közre működni. — Ez üdvözletre Svab Károly felelt, megköszönve a fogadtatást.

Innen a társaság Rohonczy Gedeon előbbi meghivásához képest ennek kastélyába ment, a hol a város részéről dr. Tausig mondá el Török-Becse szabályozási bajait. Legérdekesebb volt előadásának azon része, melyben kiemelte, hogy mily gyorsan hódit, a város emelkedett partja daczára, itt a Tisza. A hol azelőtt négyfogatu kocsi fordult meg, most gyalogos alig járhat, házsorokat kellett kisajátitani, a viz sodra mégis oly nagy a város felőli oldalon, hogy egyre több területrészt elhódit Bánát kulcsától.

E szónok is hangsulyozta, hogy tegyen meg a képviselőház mindent e vidékért, különben végkép elpusztul. Beszédére Hegedüs Sándor felelt. Elmondta, hogy a képviselők kötelességük tudatában járnak el, biztositja a küldöttséget, hogy a történt és fenyegető csapások következtében a Tiszavidék megmentése oly országos közszükségnek ismertetett el, hogy pártkülönbség nélkül a bajok elhárítására és e vidék jövendőjének biztositására törekszik mindenki. — Mind e kijelentést, mind Tausig azon nyilatkozatát, hogy Török-Becsén ráczok és magyarok közt nincs nemzeti különbség, megéljenezték, Ezután a társaság a küldöttség felhivására a töltéseket ment megtekinteni. Az egész társaság Rohonczynál, mint a kerület képviselőjénél fogadtatott vendégül. Az éjet itt töltjük.

Török-Becse, apr. 6. felad. 7 óra 30 p. este, érk. 9¾6. 45 p. (Saját külön tudósitónktól.) Szabályozási szempontból utunk gyakorlati értéke Titelen felől kezdődött. Kerestük a Bégacsatornát, de torkolatán felül a Tiszával egy vizsikot képez Oriás árterület mindenütt, csak itt-ott emelkedik megrongyolt fekete sávolyként egy-egy partdarab. Láttuk a titeli gáttársulat töltését. Ujonnan vert karók, tört müszerek, egyes pontokon összehalmozott töltési anyagok jelezték, hogy néhány nappal előbb rendkivüli erőfeszitéssel folyt a munka az áradat feltartására. Feltünést keltett, mily szük korlátok közé igyekeztek szoritani a kanyargós folyamot. Szerenese a titeliekre, hogy ez idén megmenekültek, de állandó e szerencse nem lehet. Küljebb kell itt is a töltéseket emelni, mert a duzzadás által, melyet előidéznek, hogy a szükre szoritott folyam vize se le, se oldalt nem mehet, se medenczébe nem gyülhet, a fönnebb fekvő vidéket veszélyeztetik. Felülről számitva 101-ik átvágásnál elértük az első átvágást Titel felől. Ez van legjobban kiképezve, mind mélységére, mind hosszára nézve, s most már itt ömlik az anyaviz. A többi átvágások Török-Becséig mind kiképzetlenek, a 100-ik mély, de két hajó nem térhet ki saját egymásnak; még a 98-ik a leghasználhatóbb. A csajkás kerület töltései roszak, ezeket mulhatlanul erősiteni kell. — Valamennyi átvágás, bár kibővitést igényel, de legalább használhatónak látszik. Nem igy azonban a 96-ik, borjasi átvágás. E 3323 öl hosszu átvágásnál kinos benyomást tett a szabályozók roppant tévedése. Ezen a merőben sik földön dombos emelkedést szemeltek ki, hogy átvezessék rajta nagy kanyarulatban a Tiszát és még a Ferencz-csatorna használatát sem biztositották. Most erőlködnek 700.000 frtnyi költséggel kemény sárga agyag földbe vájt hármas bevágások által a Tiszának az önkotrást, elősegiteni 16 évi oly csekély eredmény utan tévesztett dolgot végeznek. Szégyellik bevallani a tévedést és visszatérni a Paleocapa által kijelölt átvágási vonalhoz. A borjasi átvágás mentén emelkedő halászkunyhók költöiségét még azon malon is emelte, melyet a hajózási törvények gunyjára oda épitettek az átvágás vizére. A molnárra jó viz jár igy, de a törvénytiszteletre aligha.

Berlin, április 6. (Az „Egyetértés“ távirata. Ez évre nem terveztetik a három császárnak találkája, azonban valószinü, hogy a nyár folytán az osztrák és a német uralkodók egy később meghatározandó helyen találkozni fognak.

Páris, április 6. (Az „Egyetértés“ távirata.) Ismét szó van Gambetta miniszterségéről. Grévy elnök a mult héten többször konferált Gambettával.

Bukarest, apr. 6. A szenátus és a kamarák több éjjeli ülés után minden még megvitatandó tárgyat elintéztek. A tegnapi ülésen az alkotmány módositását érdeklő javaslatot harmadik olvasásban elfogadták. A belügyminiszter egy fejedelmi üzenetet olvasott fel, mely valamennyi képviselőnek, kik a pártérdekek félretételével a függetlenség megszavazása által a haza irányában érdemeket szereztek, a függetlenségvédők érmét adományozza. Ma egy órakor fognak a szenátus és kamarák egybegyülni, hogy a kamarák feloszlása alkalmából a fejedelem által személyesen felolvasandó trónbeszédet meghallgassák.

Pétervár, április 6. (Az „Egyetértés távirata.) Gortsakoff herczeg az utolsó távirat folytán, mely tudomása és beleegyezése nélkül expediáltatott, el van szánva a visszalépésre. Az államkanczellár allomása egyelőre betöltetlen marad. Giers titkos tanácsos egyelőre átveszi az ügyeket, külügyminiszter czime alatt.

Pétervár, april 6. Egy császári parancs elrendeli, hogy a fejadó eltörlése s ennek pótlására szolgáló eszközök megállapitása czéljából a pénzügyminiszter elnöklete alatt külön bizottság hivassék egybe. — A fejadó eltörlése iránti javaslat felett való tanácskozásra egybehivott bizottság a belügyi, pénzügyi, igazságügyi miniszteriumok, a bir. számszék és a császár titkos irodája II. osztályának hivatalnokaiból áll. A pénzügyminiszter felhatalmazást nyert, hogy a tanácskozásokba más szakférfiakat is bevonhasson.

Berlin, ápr. 5. Ma mondta ki a cellei (Hannover) esküdtszék az itéletet ama 35 vádlott felett, kik 1878. aug. 17-én Harburgban felkelést kisérlettek meg. Tizenhárom közülök felmentetett, 11 elitéltetett ugyan, de a fogságból kibocsáttatott, 11 elitéltetett és bebörtönöztetett. A büntetések 2 évi fegyház és 3 havi fogság közt váltakoznak.

Róma. ápr. 5, Az albán küldöttség, melyet ide várnak, több előkelő mohamedánból áll, kik jobbadán a porta tisztviselői. Küldetésük czélja az európai kabineteket arra birni, hogy Epirusnak Görögországhoz csatoltatása eszméjétől álljanak el. Több napi itt időzés után a küldöttség Párist, Bécset, Londont, Berlint és Pétervárt sorra meglátogatja.

A király megbizta Medici tábornokot, hogy Garibaldit látogassa meg.

Az olasz kabinet urszine változása.

— Saját levelezőnktől. —

Róma, április 3.

(A farsang utóize. — A baloldal erősödése — Crispi és Cairoli — Részvét Szeged iránt. — Depretis le akarja Cairolit kenyerezni. — Passanante megkegyelmeztetése. — Az őrlési törvény mint a jobboldal programmja. — Meddig maradhat meg a Depretis-kabinet. — A ruméliai vegyes occupatió. — XIII. Leo pápa.)

A bevételi budget feletti vita, mely márczius 23-ától 31-ig tartott, nem annyira számok, mint inkább a körül forgott, vajjon kibocsájtja-e kezéből a baloldal azon hatalmat, melyet mindeddig kezei közt tartott, vagy átengedi a jobb oldalnak, mely mint egy czápa csak azt lesi, hogy a magamagával meghasonlott balpártot elnyelje, oly unalmas utóizül szolgált a vig farsang után, mintha valaki ipecacuankát adna be egy betegnek édes szörp után. Pedig ha valahol értenek a farsang élvezetéhez, ugy az bizonyára Olaszországban van. Velencze, Milano, Róma, Florencz és Nápoly e tekintetben egymással versenyeznek. Még a pápák uralkodása idejében is igy volt noha akkor a papok csak szemüket hunyták be, a nélkül, hogy a bálokat megengednék, de volt mód arrra, hogy elhalgattassák őket. Most erre nincs szükség, a bálok, operák, hangversenyek még mindig egymást váltogatják fel és igy lesz ez még husvét keddig, mikor Olaszország fővárosaiban a farsang megkoronáztatik, vagy eltemettetik, hogy a melegebb idénybe illőbb mulatságoknak helyt csináljanak. De térjünk kissé vissza a politikára.

A baloldal igen jól választotta meg magának a csoportosulási jelszót, ez pedig nem egyéb, mint az őrlési törvény eltörlése, ez most a legnagyobb, leggyülöletesb és minden embert rettenetesen terhelő kiváltság, a legigazságtalanabb sarczolás. — Cairoli maga volt az, ki a napirend mellett emelt szót és Depretis azt elfogadta, azonban nem hagyhatta el, hogy Crispit kissé meg ne marja, mit azért tett, hogy a napirendnek bizonyos miniszteri szint kölcsönözzön.

Mind ezen viták közepette az olaszok meg nem feledkeztek önökről, magyarokról sem. A hir Szeged pusztulásáról hozzánk ugyan később érkezett, mint bárhová Európába, mivel nehány sovány, kevés szóba foglalt táviratokon kivül, azon szerencsétlenség nagyságáról, mely a Tisza melletti nagy várost érte, semmi részleteket nem vettünk. Csak később lőnek ezen jelentések franczia és angol lapokból olaszra forditva. Ekkor azonban a részvét általánossá lett. Az első ember, ki pénztárát a szegediek számára megnyitotta, a dusgazdag Torlonia herczeg, Olaszország Krözusa volt. Az ő példáját mindenki követte. Hangversenyeket, szini előadásokat rendeztek, bizottságokat alakitottak és a gyüjtéseknek még koránt sincs vége.

Szóba jött az is, hogy a kormány részéről is intéztessék felszólitás az olaszokhoz adakozásra, de ez szükségtelennek látszott, minthogy a hirlapok már megtették a magukét és az olaszokat ilyesmire nógatni sem kell. De valóban kétséges is, van-e a kormánynak ideje ilyesmire gondolni, mikor Depretisnek annyira fő a feje.

Egyébbiránt Depretis, bármit tegyen is, hogy megmaradjon a kormány élén, nem bir népszerüséghe vergődni. Czifra szavait: „sem örlési törvény, sem deficit,“ valamennyi párt hidegen, indolentiával fogadta. Most Cairolit akarja lekenyerezni és mivel ő személyesen meg nem nyerheti, az által hizeleg neki, hogy személyes barátit alkalmazza magas és jövedelmes hivatalokban, jelesül Corte urat, ki präfektusnak neveztetett ki Florenczbe.

Végre még Passanante megkegyelmezése is arra volt számitva, hogy Depretist népszerüvé tegye, de azt az egész világ a király motu propriojának, nem pedig Depretis sugalmazásának tartja. Depretis szerencséje még eddig csak az, hogy azon párt, melynek támogatására számithatott, midőn miniszterré lett, még mindig mellette van, mivel nem veszi komolyan Depretis fenebbi szavait, nem hiszi, hogy eltörölje az örlési törvényt. Ha Sella és a jobb oldal az örlési törvény fenntartását programmjába fel nem vette volna, aligha nem lenne már Sella miniszteriumunk. Egyébbiránt akármint vesszük a dolgot, Depretis a választási reformnál bukni fog.

A conservativ párt, mely a kamarákban a leggyengébben van képviselve, XIII. Leo pápával folytonos összeköttetésben áll és a pápa azt kéz alatt támogatja is, de csak kéz alatt, mivel ő sem akar egészen szakitani a vatikánbeli szabadelvüekkel, kik tulajdonképen egyházi serege szinét képezik.

Kelet-Rumelia vegyes occupatiójára nézve itt még semmit sem határozott el a kormány, azonban mégis beszélnek arról, mennyiben vehetne részt Olaszország ezen occupatióban. Vannak sokan, még pedig az óvatosabb államférfiak, kik ezen tervet némi gyanuval és bizalmatlansággal tekintik és azt hiszik, hogy ez még nagyobb complicatiók kutfeje lehet, mint már az eddigiek voltak, azonban az olasz hiuságnak nagyon hizelgő volna zászlóit a Balkán félszigeten kitüzve látni, ebben némelyek azon sokszor ventilált, de még eddig meghiusult annexionális remények magvát vélik rejleni.

Annyi ugyan bizonyos, hogy az olasz jól fegyelmezett, udvarias, előzékeny, éppen nem henczegő katonaságot a bolgárok bizonyosan szivesebben látnák, mint akár a mogorva angol, vagy a kérkedő francziát, a nyers osztrákot és németet vagy a kegyetlen, ravasz, buta és müveletlen muszkát, és alig van hadsereg Európában, mely jobb emléket hagyna maga után, mint az olasz, de más kérdés az, vajjon üdvös lenne ez Olaszországra nézve. Elégedjünk meg czivilizált alattvalóinkkal, ne igyekezzünk barbárokat is meghóditani.

Konstantinápoly, márczius 29-én.

— Saját tudósitónktól. —

(Szofta-mozgalom. Tőzsdei rémület. A sütők állapota. A szultán ajándéka. Alkudozások Novi-Bazár fölött. A bécsi követség betöltése. Az albánok lefegyverzése. A vegyes megszállás. A bolgár mozgalom.)

Hogy az itteni zavarok még jobban növeltessenek, többen a szofták közül ismét elkezdenek mozogni. A mult héten több értekezletöknek megtartását tiltotta be az itteni rendőrség, de azért igen kétséges, vajjon a márczius 31-re, tehát holnaputánra tervezett nagy összejövetel elmarad-e a rendőrség netaláni közbelépése következtében, avagy nem?

Az elmult hét az értéktőzsde legvadabb viaskodását tárta elénk, a roszul fogalmazott szultáni rendelet következtében, mely tulajdonképen azt jelezte, hogy a 16 millió lirányi értékü „kaimé,“ hetvenöt százalékkal névértéke alatt vonassék be a közforgalomból és ezen pénzügyi mütét által magában Konstantinápolyban, a hol a kaimék összetorlódtak, valami tizenkét millió lirányi „váltópénz“ vonassék el az ipartól, kereskedelemtől, az üzérek elől és a nagy közönség forgalmi használatából, de a helyett semminemü más „váltópénz“ ne bocsáttassék ki. Erre oly óriási rémület fogta el a kedélyeket, hogy az arany lira 500 piaszterről kaiméban, roppant szökésekkel egészen 700 piasztervi árfolyamra emelkedett és ezen hallatlan áron meg is maradt.

A kereskedői és tőzsdei körökben uralkodó nagy zavart még emelte azon körülmény, hogy a sütők közöttt el volt terjedve azon nézet, mely szerint ezentulra a szultán magán-pénztárából nem fogják az árkülönbséget részükre megtériteni, ugy hogy több sütőház kinyilatkoztatta, miszerint csakis pengő pénzért, egyedül aranyért és ezüstért fog sütni.

A ki a keleti életet ösmeri, az nagyon is jól tudja, mily jelentősége van a sütők ilynemü elhatározásának. A középosztály sietett is magát minél előbb liszttel több napra ellátni, hogy legalább kenyérben ne szenvedjen szükséget. A nagymérvü, rohamos lisztbevásárlás következtében aztán a szegényebb néposztályok másfél napon át tökéletesen kenyér nélkül maradtak. Kivántam volna, hogy a Szajna partjain élő délszláv barátok ekkor látták volna az éhező, legalsóbbrendü néposztályokat, mily csöndes önmegadással, minő bizalomteljes nyugalommal türték az éhséghez nyomasztó jelentkezését. De azért a büszke keleti alakok kimért komolyságát és higgadtságát még ezen nagy mester, az éhség, sem birta megzavarni. Ugyancsak kiváncsi vagyok megtudni, vajjon melyik nemzete Európának, sőt merem mondani, még a nagy világnak is, türte volna hasonló önmegadással, hasonló lelki nyugalommal a kisértő éhséget, mint a török?

És a panszlávok és azoknak barátjai ezen nemzet ellen mernek kigyót-békát kiáltani.

Végre a szultán egy nemes elhatározással ismét segitett a bajon, mert háremének minden (már valószinüleg nem lesz az minden) arany és ezüst tálát, tányérjait és findzsáit, a melyek nem okvetetlenül szükségesek a szultáni háztartásra, a pénzverdébe küldötte és a kivért pénz legnagyobb részét a stambuli szegények között kiosztotta és az ottani sütők liszt — árkülönbségnek födözésére rendelte.

A bécsi kormánynyal ujból elkezdődtek a már is végnélküli alkudozások a novi-bazári pasalik katonai megszállásának ügyében. Az osztrák-magyar hivatalos lapok bizonyára ismét a legrózsásabb szinben fogják ezen alkudozásokat feltüntetni, pedig bizony azok nem haladtak előre egy lépést sem. Zichy nem akarja irásban kifejezve elösmerni még továbbra is Boszniára és a Herczegovinára nézve a szultán felség jogait, Karatheodory pasa pedig ezt a további alkudozások „sine qua non“-jának tekinti.

Persze a végeredmény mégis előrelátható. Kifejezést is adott ennek a nagyvezér Kheireddin pasa, midőn bucsulátogatáson volt Fournier franczia nagykövetnél. Ez ugyanis nyilatkozatra hivta föl vendégét, mire az igy szólt:

„Utoljára is eléri a bécsi kabinet azt, amire ellenünkben törekszik. Andrássy igen keserü labdacsot nyelet le velünk, anélkül, hogy csak egy korty vizet is nyujtana hozzá. Csakhogy igen különös az, hogy ezen körülmény daczára a magyar gróf mégis oly önzetlen, nagy barátunknak vallja és hirestelteti magát.“

A bécsi követség betöltése még mindig nincsen véglegesen elintézve. A jelölt, a volt berlini követ és későbbi nagyvezér, Edhem basa, határozottan vonakodik azon diplomatiai állást elfoglalni, ugy, hogy már arra is gondoltak, hogy az öreg Savfet basát fogják török követnek Bécsbe küldeni. A legutóbbi napok sokat jelentő hirei, hogy a kormány előkészületeket tenne az albánok lefegyverzésére, tökéletesen valótlannak bizonyult be; majd bizony a leghübb szövetségeseit fogja a porta lefegyvorezni és védelmi eszközeiktől megfosztani, hogy azután a fegyvertelenek a montenegróiak, és makedoniai bulgárok és epirusi görögöknek essenek tehetetlen áldozatul. Még gondolatnak is nevetséges volt!

A diplomacziai tevékenység persze az indítványozott vegyes megszállásra irányul. Még semmi részleteset nem tudunk róla. Tegnap érkeztek ezen terv felől az első hirek a fényes kapura, még pedig Angliából, a melyek egy körülirt ajánlatot foglaltak magukban.

Véleményem szerint, a melyet a szeraszkierat irodáiban szereztem magamnak, a fényes kapu nem fog ellenszegülni, a Kelet-Rumélia közös megszállásának, föltételül azonban kikötendi a burgaszi révnek és a Balkán szorosok legalább egy részének megszállhatási jogát. Ha az európai hatalmak még ezen engedményeket sem lesznek hajlandók a magas kapunak megadni, ugy bizony a közös megszállás létesitése a török kormány részéről lehetőleg gátoltatni fog.

Már eddig is több mint harminczezer bolgár vándorolt ki Drinápolyból és környékéről, részben Kelet-Ruméliába, részint a bolgár fejedelemség területére. Az oroszországi „szláv bizottságok“ nagyszerü tevékenységet fejtenek ki a bolgárok fölfegyverzésében. A főbizottság Jamboliban székel s onnan küldi ezrével szét a legjobb lőfegyvereket a bolgár „druzsinák“ részére. Hermanliban valami 15 ezer bolgár miliczia van összpontositva, ezek 36 darab tábori löveg fölött is rendelkeznek.

No ugyan, békés kilátásaink vannak a tavasz derekára.

A helv. hitvallásu evangelikusok által tervezett zsinat tárgyában.

Az országos zsinat tartása végett a tiszántuli superintendentia által meginditott mozgalom folytán egy adhoc határozatképes egyetemes convent működik ez idő szerint. Ezen convent „Előmunkálatokat“ készitett a zsinat összeállitása, valamint a jövendőben megállapitandó egyházi alkotmány tárgyában, mely előmunkálatok az egyes superintendentiák, illetőleg egyházmegyék tavaszi gyülései elé terjesztettek véleményadás végett. Az alsóborsodi egyházmegye e tárgyban a következő nagyérdekü határozatot hozta.

Felolvastatott mult őszi Aranyoson tartott gyülésünk által a zsinati előmunkálatok átvizsgálása, s tanulmányozása végett kinevezett küldöttség véleményes jelentése; ennek nyomán komoly és behatható tanácskozás tárgyává tétetvén, nem csak conventi albizottsági munkálatok, de általában a czélbavett zsinattartás egész kérdése, egyházmegyei közgyülésünk a következő határozatot hozta: elismeri ugyan egyházmegyénk azt, hogy több oly fontos, s az összes magyar ref. egyházat közösen érdeklő ügyek vannak, melyeknek végérvényes megoldását, ha az arra kedvező idő és körülmények beállanak, szivesen óhajtja is; a jelen viszonyok közt azonban főkép egy pusztán alkormányzó zsinat tartását sem szükségesnek, sem időszerünek nem látja, következő okoknál fogva:

1-ör. A vallásszabadság, az egyház és állam egymás közti viszonyainak kérdése mindezideig törvényhozásilag eldöntve nem levén, egy alkotmányozó zsinat már alakulásában s szerkezetében is azon megszoritó határok közé kényszerittetnék, melyek egy a vallásos élet terén a mai eszméktől oly távol álló korban az 1791. vallásügyi törvények által szabályoztatván, a felségi főfelügyeleti jogot annyira kiterjesztik, hogy a zsinat tárgyainak, tagjainak és helyének előleges felterjesztése után megalakult s királyi biztos jelenlétében tanácskozható zsinat végzései csak felségi megerősités után lesznek törvénynyé, a midőn bizton remélhető, hogy a vallásszabadság, az egyház és állam egymáshoz való viszonyának a kor szelleme által követelt megoldása után a korlátozó körülmények elenyészvén, az igy minden kül-befolyástól függetlenül alakult, s szabadon tanácskozó zsinat egyszersmind az országos törvény által egyházunk számára kijelölt s biztositott állásban sokkal szerencsésebben rendezheti egyházi ügyeinket mint a mostani s bizonytalan helyzetben.

2-er. A közoktatási ügy szinte nem levén mindez ideig országgyülésileg rendezve, véleményünk szerint pedig a leendő zsinat egyik főtárgyát képezvén saját oktatásügyünk rendezése, ha ezt most végeznők, feltehető, hogy a később e tárgyban hozandó országos törvényekkel jövén ellenkezésbe, hasztalan munkát tennénk. E mellett semmiképen nem mondhatván le azon reményről sem, hogy a tisztán tanulmányi czélokra szánt országos állapotokból, azok jogi természetének megállapitása után a prot. egyház is, mely a tanügy terén századokon át hiven s csekély anyagi erejéhez képest sikerrel is teljesisette a haza iránt kötelességét, kikapja az osztó igazság szerint őt illető részt; a midőn közoktatásügyünk rendezése a siker nagyobb reményével lesz eszközölhető.

3-or. A zsinati előmunkálatokban sem találja fel egyházmegyénk biztositékát annak, hogy jelen esetben a zsinattartás óhajtott eredményhez vezethetne; mert mellőzve azt, hogy azon egész munkálat elveiben és részleteiben nem találjuk fel hü lenyomatát azon szellemnek, mely eddig egyházunkat sokszor nehéz idők között, biztosan vezette s feltartotta, most, midőn egyrészről az alkotmányozó zsinat által elérni szándékolt egyformásitás (unificatio), mint épen ezen előmunkálatokból kitetszik, erdélyrészi testvéreink ellenállásán hajótörést szenvedett, kik századok óta élvezett, s a mienknél kedvezőbb közjogi helyzetüket véleményünk szerint is fel nem áldozhatják; másrészről az egyformásitás oly mértékbeni keresztülvitelét, mint az czélbavételett, mi is nem csak szükségesnek nem tartjuk; de sőt ugy vagyunk meggyőződve, hogy ha az valóban foganatosittatnék, midőn az egyházunk egészét képező egyes részek szabad, habár némileg különböző irányu fejlődés elé szükségtelen gátakat vetne, az elérni vélt üdvös eredmény helyett, csak a protestántizmus életerejét adó folytonos haladást akadályozná meg.

Midőn ezek szerint egyházmegyei közgyülésünk a czélbavett zsinat tartását kedvezőbb időkre halasztatni véleményezi: akkor egyszersmind beismervén, hogy összes hazai ref. egyházunkat közösen érdeklő számos oly kérdések vannak napirenden, melyek elintézése immár halaszthatatlan, azon alázatos kérelemmel járul a főtiszt. egyházkerületi közgyülés elébe, miszerint a legközelebb összeülendő conventre küldött követeit odautasitani méltóztassék, hogy azok ott egy, a halaszthatlan elintézést váró; már ezen convent által kiszemelendő és az egyházkerületek elébe terjesztendő ügyekbeni intézkedésre feljogositott határozatképes-convent mielőbbi összeülését sürgessék.

Az Este-ezred hazaérkezése.

A budapesti fiukból álló Este-ezred tartalékosai ma délelőtt érkeztek meg a fővárosba. 8 hónapi távollét után Budapest polgárai forró és szivből jövő örömmel fogadták hazatérő gyermekeiket. A viszontlátás örömét a sárga-fekete zászlók lobogása, a német dikeziók és az osztrák hymnus eltrombitálása sem volt képes megzavarni; a nagy tömegben kigyült közönség jókedvében megéljenzett mindent; az éljen alatt ugy is az érkezőkre gondolt mindenki.

Délelőtt már 10 órakor tengernyi nép hullámzott a Duna mindkét partján. A felső Dunaparton a gőzhajó állomás körüli tájon, már fél 11 órakor nem lehetett helyet kapni. A Duna jobb partja a Bomba-tér körül hasonló látványt nyujtott. A lánczhidon, hol a lánczra és karfákra is felállottak, a közlekedés lehetetlenné vált. A Dunára néző ablakokból szőnyegek nyultak le és telve voltak nézőkkel. — A lánczhid oszlopai s a Dunán levő hajók árboczain zászlók lengtek, különösen pedig a kikötő, hol a hajó megállandó volt, számtalan lobogóval volt feldiszitve. A főkapitány vezetése alatt kivonult 38 lovas és 120 gyalogrendőr a kikötő körüli rakpartot és az ahoz vezető utat kezökkel fogott rudakból alakitott élő korlát segélyével zárta el. A zártheliyre a fogadásra megjelent tisztikar (honvédség és a közöshadseregből) a főv. hatóság küldöttei s más hivatalos egyéneken kivül másokat nem bocsátottak be. A főv. hatóság részéről ott voltak: Ráth főpolgármester, Kammermayer polgármester, Gerlóczy alpolgármester, továbbá

Morlin, Forgó, Zetner, Toperczer, Popper, dr. Reich, dr. Takács L. és Sztupa városi képviselők; a közöshadsereg főbb tisztjei közül: Edelsheim-Gyulai főhadparancsnok, Wirth és Winterhalter altábornagyok, Kaesz, Gammél és Krautwald tábornokok; a honvédségtől Horváth, Szabó és Péchy tábornokok. Végül a Duna gőzhajózási társaságtól Medgyaszay igazgató és Depinyi révkapitány voltak jelen.

Pontban 11 óra volt, midőn a „Rákos“ nevü gözös, az oldalaihoz erősitett három uszályhajóval, a lánczhidhoz ért. Egetverő éljenzésbe tört ki a lánczhidon álló közönség, mely dörgésszerüen terjedt a dunaparti közönségre át s végül a budai oldalon hangzott fel. Tiz percznyi idő telt el, mig a hajó a kikötőben elhelyezkedett s megállott. Harsogó éljenzésbe tört ki a közönség ekkor. A lejáró hid leeresztetvén a hajóról Langer alezredes lépett ki jelentvén a főhadparancsnoknak, hogy az Este-tartalékezred 540 embere és 19 tisztjével Brecskából megérkezett. Ezt a katonai szabályok szerint a főhadparancsnok megköszönte és felszólitotta a megérkezett tiszteket, hogy lépjenek elő; mi megtörvén igy szolott: „Üdvözlöm önöket és a hazai földre visszaérkezett egész Este-tartalékezredet. Fogadják szivemből jövő forró köszönetemet azon a lezajlott harczokban tanusitott kitünő maguktartása és bátorságukért, mely által a cs. kir. hadseregre ujabb fényt és dicsősséget hoztak. Legyenek üdvözölve egyenként és összesen! Éljenek!“ (Éljenzés.)

A katonai zenekar az osztrák hymnust kezdte rá, majd ez elhallgatván Langer alezredes a következőket mondá: „Nagyméltóságu főhadparancsnok ur! Elfogódott kebellel mondok az ezred, a tisztikar és saját nevemben köszönetet Nagyméltóságodnak és a budapesti tisztikarnak azon nagy megtiszteltetésért, melyben részesiteni méltóztatik. Örvendek, hogy visszavezérelhettem e derék ezredet, mely a kiállott harczokban óly hősi bátorságot és kitartást tanusitott, s mely mindenkor csüggedetlen kitartás és önfeláldozó bátorsággal fog cs. kir. ő felsége és a haza érdekében küzdeni. Szivemből kiáltom: éljen ő cs. kir. felsége! éljen e derék ezred! (Hosszantartó éljenzés)

Ekkor a főhadparancsnok bemutatta Ráth és Kammermayer polgármestereket, Ráth főpolgármester a következő beszéddel üdvözölte az érkezőket:

Méltóságos alezredes ur! Igen tisztelt uraim! Azon perczben, melyben a főváros fiaiból álló Esztei 32-ik tartalékezred, hosszabb hadi fáradalmak után ismét szülőföldjére Budapest fővárosa területére lép, lelkem sugallatát is követve, egyik legkedvesebb kötelességemet teljesitem, midőn a méltóságod jeles vezetése alatt álló vitéz tartalékezredet, Budapest fővárosa nevében, melynek élén állani szerencsém van, őszinte tisztelettel, örömmel és hazafiui lelkesedéssel üdvözlöm.

A főváros mindenker büszke volt azon ezredre, mely fiaiból alakul, büszke volt a multban azért, mert ezen ezred vitészségénél, harcziasságánál és zászlójához való tántorithatlan hüségénél fogva, mindenkor egyik dısze volt a nagy hadseregnek, büszke rá a jelenben mert a legutóbbi hadjáratban is, hősiesen megküzdve minden nehézségekkel, vitézségének, kitartásának és katonai erényeinek ismét kitünő jeleit adá.

A főváros nemcsak legéberebb figyelemmel, hanem legőszintébb érdekeltséggel is kisérte az ezredet minden iránybani müködésében és habár szive hangosan dobogott a távolban harczoló fiaiért, de azért hazafias örömmel vett mindenkor tudomást azon férfias odaadásról, bátorságról s vitézségről, melylyel zászlóját magasan lobogtatá, és melylyel a király és haza iránti katonai szent kötelességeit törhetlen hősiességgel teljesité.

Majanicza-Planina, Vindsor, Tuzla, valamint Stolacz, a harcztérnek oly pontjai, melyek nemcsak az ezred történetében, hanem a főváros emlékében is mindig megörökitve leendenek, mert az e területeken lefolyt harczok ujabb babérokkal diszitették az ezrednek zászlóját.

Kivánom lelkemből, s kivánja velem a főváros törvényhatósága és közönsége, hogy a hadi fáradalmak után visszatért tartalékezredünknek hősies tiszti kara, valamint az ezrednek minden egyes vitéz fia, a hiven teljesitett kötelesség magasztos tudatában, nyugalmat és megpihenést találjon az édes szülőföldön, barátai, rokonai vagy szülői körében; és legyen meggyőződve arról, hogy a főváros mindenkor örömmel szoritja kebléhez hős fiait, és valamint eddig, ugy ezentul is büszkén tekint vitéz ezredére!

Ez érzelmektől vezéreltetve. ismételve kijelentem, miszerint a körünkbe visszatért Este 32. tartalékezredet Budapest fővárosa nevében legőszintébb tisztelettel s hazafias örömmel üdvözlöm!

Háromszoros éljen hangzott fel e szavakra; a zenekar tusst adott, melynek végeztével

Kammermayer Károly polgármester a következő beszédet intézte az érkezőkhöz:

„Vitéz honfitársak! Midőn mult évben a mozgositás parancsszava elhangzott, minden behivott katona önökkel együtt a legnagyobb pontossággal zászlaja alá, melyhez szent eskü köti, sietett.

Az elválás nehéz volt, mert azt az édes szülők, rokonok és jó barátok könyei áztaták, és azon aggodalomtelt félelem kisérte, mely a viszontlátás reményét kizárja.

Azóta csak nyolcz hó telt el és önök ez idő alatt őseiktől öröklött polgári erényeiknél fogva a vitézség, hősies elszántság és fáradhatatlan kitartás fényes jeleit adták, mi által ő felsége, a haza és a müvelt nemzetek méltó elismerését vivták ki.

Sokan a harcztéren hősi halállal multak ki s sirhantjaikat idegen földön a dicsőség fénysugara övedzi körül. Legyen áldott emlékük.

Önök sok viszontagság, önmegtagadás és a polgári kötelesség hü teljesitése után, hála az égnek, visszatértek, hogy családi körükben polgári foglalkozásukat ismét fölvegyék. Isten hozta önöket!

A viszontlátás jóltevő érzelmei közepette a fővárosi polgárság nevében, mint Budapest főváros gyermekeit őszinte örömmel üdvözlöm önöket kitartó fáradalmaik, önfeláldozásuk és hős tetteikért pedig a főváros forrón érzett háláját, elismerését és köszönetét nyilvánitom.

Brecska hősei! a babérkoszorut, melyet a hazafiui kegyelet és testvéri szeretet füzött egybe, mint a vitézség és polgári erény jutalmának jelvényét fogadják tőlünk szivesen. A mai örömünnep alkalmával nyilvánult közelismerés hasonló dicső tettekre buzditsa önöket, hogy ha a haza veszélyben lenne, az ellenséget az önök vaskarja sujtsa le, s akkor bizton nézhetünk a jövő elébe, mert „él magyar áll Buda még.“

E szavak után átnyujtotta a főváros szineivel diszitett gyönyörü babérkoszorut, melyet Langer alezredes az ezrednek csaták viharában megviselt zászlajára tüzött.

Langer alezredes körülbelül következő szavakkal válaszolt a főpolgármester és polgármester üdvözleteire; „Örömteljes felindulás és lelkes izgatottság fog el engem ezen fényes fogadtatás láttára, melyben a főváros és polgársága bennünket részesiteni kegyeskedik. Fogadják ezért a tisztikar és legénység mélyen érzett köszönetét, és higyjék meg, e napra mindenkor meleg hálával fogunk visszaemlékezni. Meleg, lelkes, katonai szivből eredő üdvözletet mondok a fővárosnak s polgárságá nak. Éljen!

Egetverő éljenzés hangzott fel e beszédre is, mely meg-megszünt és fel-felhangzott ujra, lelkesebben, viharosabban.

Erre a tábornoki kar és tisztek, valamint a fővárosi küldöttség a hidfőnél helyezkedtek el, hogy a zeneszóval elvonulo vitézek katonai üdvözletét fogadják. Mindenkit örömmel töltött el a rég nem látott fiuk egészséges, pozsgás kinézése; az átélt fáradalmaknak nyoma sem látszott; a barnult arczok képezték az egyetlen változást.

A fogadtatás szivessége Budán érte el tetőpontját; mindenki talált az érkezők közt, gyermeket, rokont, barátot vagy ismerőst. Bő virágeső hullott alá a szőnyeges ablakokból; koszorukból is kijutott elég. A menet itt már csaknem egészen elveszté katonai jellegét; a közönség belevegyült a sorok közé ölelkezve, csokolkozva, sokan sirtak és nevettek örömükben. A hidfőnél várta őket a budai egyletek küldöttsége, melynek élén Ivánka Imre a következő beszédet intézte a hadfiakhoz:

Tisztelt alezredes ur! Vitéz harczosok! Üdvözlöm önöket Budaváros polgári köre, Budaváros lövészegylete, torna- és daláregyletei neveiben, akkor, midőn a fáradalmas, küzdelemteljes hadjárat után először lépnek ismét szülővárosuk földére! Üdvözlöm önöket az egész magyar nemzet nevében, hogy a nehéz napokban tetteikkel és maguktartásával becsületet és dicsőséget szereztek e nemzetnek. Nem kétkedtünk mi egy perczig sem, tudtuk előre, midőn elhagytak bennünket hogy visszajövetelük fényes lesz s megérkezésük ezen várakozásunkban méginkább megerősitett bennünket. Tudtuk mi azt igen jól, hogy a katonai erényekben, melyek egyszersmind a magyar nemzet erényei, a hüségben és ragaszkodásban a királyhoz és a hazához, nem fogják magukat tulhaladtatni senki által. Tudtuk, hogy a vitézségben bátorságban és a katona legfőbb erényében, a fegyelem fentartásában páratlanoknak fognak bizonyulni. — Ezért üdvözöljük önöket s lelkesedve kiáltjuk: Isten hozta önöket.

Az eljenzés lecsillapulta után a katonák folytatták utjokat a laktanya felé, hol jó ebéd várta a kifáradt harczosokat. A nap emlékére mindenik katona 1—1 ezüst frtot kapott.

A tisztek számára ma este a vigadóban diszvacsora volt.

UJDONSÁGOK.

— apr. 6.

* Időjárás Budapesten. Borult esős. Hőmérő állása + 8 R.°

— A király megigérte Andrássy grófnénak, hogy a holnap tartandó Liszt-estélyen megjelenik. A hangverseny programmjának utolsó száma a Rákóczy-induló lesz Liszt átdolgozásában, melyet a mester gróf Zichy Gézával fog játszani. A hangversenyt Bösendorfer rendezi.

— Birói kinevezések. A hivatalos lap mai száma két királyi kéziratot közöl, melyek szerint Kriszt János győri törvényszéki elnök a budapesti e. f. törvényszékhez alelnökké, Csécs András gyulafehérvári albiró ottani járásbiróvá neveztetett ki.

— A szegediek javára begyült eddig összesen 807,995 frt, 131,172 márka, 72,903 frank s mintegy 30.000 frtot tevő különféle arany-ezüst pénz és értékpapiros. Az ujabb adakozások közül fölemlitendők a belgrádi gyüjtés 112 frt 20 kr, 37 arany és 12 frt ezüst; a stuttgarti osztr.-magyar követségnél begyült 7320 márka, melyből 1071 m. Lipp stuttgarti zongoragyáros által rendezett hangverseny jövedelme. A müncheni gyüjtés 40 frank arany és 1657 márka. Vándory bukaresti szerkesztő gyüjtése 2500 frank, Manzoni milanoi czég gyüjtése 1134 frt. Osiv V. velenczei bankigazgató adománya 100 frt, lipcsei gyüjtés 10,000 márka, a külügyminiszterium utján egy meg nem nevezett adománya 5000 frt. Ellise, Lodenburg és Schloss stuttgarti czég adománya 1200 frt, moszkvai gyüjtés 1000 rubel és 50 márka papir. Wanner Károly gyüjtése Ulmból 653 frt. Stockholmi hirek szerint Svédországban szintén megkezdődtek a gyüjtések a szegediek javára. A közönséghez intézett felhivást az ország legelső méltóságai irták alá, ezek közt az országgyülés elnöke is.

— A Mollináry ezred tartalékosai e hó 2-án szerdán este 6 órakor érkeztek meg Kecskemétre. Az érkezők, mint a „Kecskemét“ irja, a város végén emelt diadalkapun át vonultak a felzászlózott katonai kaszárnya elé, a honnan azután kiki a kirendelt helyre vonult. Este a Tomaskó vendéglőjében a katonai zenekar játszott s a tisztek családaikkal együtt a visszatérés örömére együtt mulattak reggelig. Érdekes volt azon játéka a sorsnak, hogy a dialkapu zászlóin, „Éljen 1848.“ „Éljen Kada Elek“ és „Éljen Mocsáry“ feliratok voltak, a minek oka az, hogy Kecskeméten alig van felirat nélküli és más feliratu zászló!

— Elhunyt szinésznő. Marossy Károlyné sz. Farczádi Nagy Karolina érdemteljes vidéki szinésznői müködésének 36-ik és éltének 54-ik évében tegnap reggel 7 órakor az egyetemi kórházban jobblétre szenderült.

— Parbaj. Ma reggel a városligeten tul pisztoly párbaj volt B. I. fiatal megyei tisztviselő, és Sch. közös hadseregbeli tiszt között. A felek egyszerre lőttek, s a tiszt jobb karját furta keresztül a golyó. A párbaj oka, — mint halljuk, — jelentéktelen szóváltás volt.

— Hirek a városból. Mult éjjel éjfél után ismeretlen tettesek Borda István pénzügyminiszteri irodatiszt I. ker. uri-utcza 71. sz. földszinti lakásába az ablakon keresztül behatolván, onnét a szekrények feltörése után ékszereket 191 frt 50 kr értékben elloptak. — Tegnap este 6 óra felé az üllői-uton egy lóvonatu kocsi kereke eltört, minek folytán ez a pályából kisikamlott. A vonatvezető felszólitá Földes János és Friedmann Lajos munkásokat, hogy a vonatot a pályába segitsék, mit ezek meg is tettek. Időközben a vonatvezető egy másik kocsin eltávozott s az ellenőr egyedül maradt ott. A munkások dijaikat követelték tőle, s minthogy ennek rögtön eleget nem tett, szóváltás támadt köztük. Az ott őrt álló rendőr csendre inté őket, minek következtében bántalmazni kezdték az őrt. Ennek folytán a munkások bekisértettek s 2—2 napi fogságra itéltettek. — Három tót napszámos asszony a Feldmann váczi-uti korcsmájából egy ruhával telt böröndöt és egy tál pörköltet elloptak. A tettesek nagy lakomát csaptak, egy öblös kancsó bort is megittak hozzá; ittas állapotukban aztán elbeszélték hős tettüket. Ez egy rendőr füleihez is eljutott, ki a három részeg asszonyt bekisérte.

— A pesti izr. hitközség elöljáróságától azt a kijelentést vettük, hogy a lapunk márczius 24-iki számában közlött az a hir, mely szerint e hitközség folyó évi rendes közgyülésén az ágostai hitv. főgymnasium ellen azon vád emeltetett volna, hogy a nevezett tanintézetben a zsidó növendékek kényszerittetnek a lutheranus hittant elsajátitani, csak téves értesülésből eredhetett, minthogy a fentemlitett közgyülés alkalmával, mint annak jegyzőkönyve mutatja, az ág. hitv. gymnasium ily vád kapcsolatában nem emlittetett.

— Halálozás. Bagi Lászlóné sz. Balla Juliánna asszony e hó 4-én Kecskeméten elhunyt. A boldogult 48 évet élt. Béke poraira!

— Öngyilkosság. Battonya mezőváros és vidékét, mint nekünk irják, igen meglepte Jakabffy Kristóf városi árvagyám, 1848/49-iki honvéd, s több polgári egyesület elnökének váratlan halála. Nevezett ugyanis mult hó 31-én, déli 12 órakor, szőllejében pisztollyal vetett véget életének. Igen derék, jellemes ember, pártunknak kezdettől fogva rendületlen hive s közbecsülésben álló férfiu volt, kinek jóságával mások annyira visszaéltek, hogy ez inditá a végzetes tett elkövetésére is. Temetése ritka részvét mellett, Battonya és vidéke összes közönségének jelenlétében f. hó 1-én tartatott meg. A boldogultat nagy számu rokonain kivül neje és leánya siratják.

— Nihilisták Bécsben. A bécsi rendőr igazgatóság tegnap reggel 5 és 6 óra közt 5 egyetemi tanulót, — orvosnövendékeket és technikusokat — szoczialista összeköttetések gyanuja miatt elfogatott. Azt mondják, hogy e tanulók szoros összeköttetésben állottak a nem rég Lemberg és Krakóban felfedezett nihilista törekvésekkel. A vádlottak, kik közül 4 orosz-lengyel, és egy szerb nemzetiségü, már 1877-ben hasonló okokból le voltak tartóztatva és a bécsi törvényszéknek kiszolgáltatva. Innen rövid vizsgálati fogság után a lembergi törvényszéknek adták ki őket. Bécsben való ujabb tartózkodásuk alatt szoros, de azért feltünés nélküli rendőri felügyelet alatt állottak és valószinüleg ezen felügyelet eredményezte elfogatásukat. A náluk azonnal megejtett házmotozás alkalmával sok „szoczialista irányu iratot“ és orosz nyelvü nyomtatott felhivást találtak náluk, valamint forradalmi tartalmu költeményeket Sefcsenkótól. Az elfogottak közt elsőnek látszik egy bizonyos Pertucsinszky nevezetü, ki a szoczialista párt lelkesült tagja. A tanulók reggeltől éjjeli 11 óráig, kevés megszakitással, kihallgatásnak voltak alávetve.

— Az angol királynő Olaszországban. Mint a napokban emlitettük, az olasz kormány névtelen levelet kapott, mely azt tartalmazta, hogy a Bavenoban időző angol királynő ellen valaki merényletet szándékozik elkövetni. Ennek folytán Milanóban az olasz hatóságok minden lehető elővigyázati rendszabályt alkalmazásba hoztak, hogy a merénylet elkövetését megakadályozzák. A turini „Gazetta di Popoló“-nak azonban azt irják Rómából, hogy az egész csak aprilisi tréfa volt, melyet valaki az olasz kormánynyal üzött, kellemetlenségeket szerzendő neki. Hogy mily nagy volt ez utóbbinak aggodalma, bizonyitja az is, hogy a Turinból Bavenóba menő vonat előtt, melyen Victoria királynő utazott, egy mérnökkel és titkos rendőrökkel telt mozdony haladt, melynek feladata volt a sineket alaposan megvizsgálni, hogy nincs e alattuk dynamit.

— Nagy sorsjáték. A Bécsben legközelebb rendezendő jótékony sorsjátéknak összesen 6272 nyereménye lesz 230,200 frt összértékben, ezek közt négy 70.000, 20,000, 10,000, 5000 frtos főnyeremény. A nyeremények aránya a sorsjegyek számához annyira előnyös, hogy minden 43 sorsjegyre egy nyeremény esik.

Rövid hirek. A király az eőcsi, hernádvécsei perőcsényi, nagyteremi és keszthelyi hit községeknek egyházi czélokra 100—100 frtot adományozott. — **József főherczeg** Storno Ferenczel Alcsuthon templomot épittet. — **Tuzla** mellett egy Rakásovics nevü 70. gyalogezredbeli ezredest rablók megtámadták és megölték.

Szinház, müvészet.

—

Hajós Zsigmond Nápolyban.

— Saját levelezőnktől. —

Nápoly, ápril 3.

Engedjék meg, hogy önök honfitársáról, Hajós Zsigmond énekesről szóljak. Két kirándulást tettem, hogy őt halljam. Először márczius 23-án utaztam Nápolyba, most másodizben vagyok itt.

Valamennyi olasz, kivált pedig a nápolyi lapok, egyébről sem beszélnek, mint Hajós sikeréről a San-Carlo dalszinházban, mely utóbbi időben még a milanói Scálán is tultesz. Egy énekes, ki a San-Carloban sikert arat, megalapitotta hirét-nevét a világban. A „Publica Opinione“, a „Corriere del Mattino“, a „Giornale di Napoli“ és a „Piccolo“ egymással vetekednek Hajós dicséretében. A „Publica Opinione“ a többek közt ezeket mondja róla:

„Alig emlékszünk drámai énekesre, kit a nápolyi San Carlo dalszinház közönsége oly lelkesedéssel fogadott, mint Hajós Zsigmondot, márczius 24-én a „Próféta“ szerepében. A tapsvihar teljes, önkéntes, lelkesült volt. Hajós erős, csengő, férfias hangja, mely a baritonból a magas tenorig mindenütt egyforma erejü és müvészi, iskolája tökéletes, előadása majd lelkesit, majd könnyeket csal ki a hallgatók szemeiből.

Kivált az álom elbeszélése jelenetében utánozhatlan, nem különben a 4-dik és 5-dik felvonásban is. Bonheur urhölgygyeli kettős dalában pedig a közönség lelkesedése majdnem rajongásig fokozódott. De Hajós nem csak kitünő énekes, kihez hasonló igen kevés fordult meg dalszinházunkban, hanem elsőrendü mimikus is. Bajos volna előszámlálni mindazon ovatiókat, melyekkel őt Nápoly müértő közönsége megtisztelte. Több izben hivatott ki felvonások után és ő elég szerény volt diadala felét Bonheur urhölgynek átengedni, kit magával vezetett a közönség elé.“

———

— Strauss Ede második sétahangversenye ma este, mint már előre megjövendöltük zsufolásig megtöltötte a vigadó termeit. A siker, melyet ma elért, még jóval tulhaladja a tegnapit. A ma előadott zenerészek nagyobbára ismeretlenek voltak közönségünk előtt, vagy legalább is ily kitünő zenekari előadásban. A többiek között nagyon tetszettek a müsor következő számai: Dal „Plilemon és Baucis“ operából Gounodtól (egészen uj), a régi de jó „Piccicato“ polka Strauss Jánostól; Liszt Ferencz „II. magyar rhapsodiája“, melyet már philharmonikusaink kitünő előadásából ismertünk; s az esti ima Reinecke „Mädchen lieder“-ei közül. A közönség Strauss zenekarának szép és talpcsiklandó játékán felmelegedve, nem elégedett meg azzal, hogy minden számot megismételtek, hanem igen szivesen vette a sok ráadást, melyet Strauss az egyes müsori számok között elhintett. Az ősrégi „Donau Walzer“ valóságos szünni nem akaró tapsvihart keltett, mig a „Rákóczy induló“, melynek hangjainál bucsuzott el közönségünktől, oly magyaros zamattal hangzott a németek hurjairól, hogy akár melyik czigányunkkal kiállhatnák a versenyt. A hangverseny ezuttal egészen féltizenegyig tartott, a közönség azonban szilárdul maradt meg az utolsó akkord elhangzásáig, mely bizonyára sok fiatal kebelben fog még álma alatt is visszhangozni. Megrovandó a vigadó bérlőjének azon kiméletlen eljárása, hogy az ezekre menő közönség számára csupán egyik éttermét tartá nyitva a szünóra alatt, ugy, hogy a vendégek négy ötöde kivül rekedt.

Egyletek, társulatok.

— A fővárosi „szeretetház“ ma délelőtt 10 órakor tartotta évi rendes közgyülését Weisz B. F. elnöklete alatt. Tagok mintegy huszan voltak jelen. A Kuffer B. titkár által felolvasott évi jelentés az egyesület állapotáról kedvező adatokat tartalmaz, daczára annak, hogy a közönség részéről várt támogatás a lefolyt évben nem volt valami kedvező. Az egylet az 1877-ik év márczius 18-tól kezdve azonban folyvást gyarapodott, ugy, hogy jelenleg 19 árva fiut ápol, iskoláztat, és lát el a szükségesekkel. E fiuk közül kettő 13, kettő 14, öt 12, kettő 11, három 10, öt 14 éves. Tiz magyar, kilencz német, kik Szőcs András igazgató és tanitó vezetése alatt három magyar tanfolyamban irni, olvasni, számolni, földrajzot, tornát stbit tanulnak. Tanszerekre Simigh és Zieher urhölgyek gyüjtöttek szép sikerrel. — A folyó év junius havában már a negyedik tanfolyamot is megnyitja az egyesület. — Az egyletnek van jelenleg 53 alapitó, 196 rendes, 24 pártoló, s igy összesen 273 tagja. — A bevétel volt 5018 frt 74 kr. A kiadás 4705 frt 43 kr, pénztár maradvány 313 forint 31 krajczár, mi hozzá csatoltatott a 6700 frt alaptőkéhez, s igy az most 7013 frt 31 kr. — A kormány adománya 1500 frt; a főváros a szeretetház megnyitásakor 3000 frtot adott, s jelenleg kilencz gyermek után fizet egyenként és évente 72 frtot. — A jelentés felolvasása után Weisz B. F. elnök köszönetet szavazott az egylet érdekében oly buzgón müködött hölgy- és férfi tagoknak, s fölemlité, hogy az ujonnan nyert engedély: a temetéseknél eszközlendő perselyezés által reméli az egylet bevételeinek szaporodását. A mult évben ez már 130 frtot eredményezett. — Ezután megadták a tisztviselőknek a felmentvényt, s megkezdették tárgyalni az alapszabályok módositásának tervezetét. A módositások közül csak a tagsági dijaknál volt nézet eltérés. A tervezet ugyanis az eddigi rendes tagsági dijat 5 frtra emeli föl. Dr. Rosenberg, Kralovánszkyné, és Léderer Ábrahám szóltak az ellen, azonban a közgyülés szavazattöbbséggel elfogadta az 5 frtot. — E szerint most az alapitói dij 100 frt, a rendes tagsági dij 5 frt, a pártolói dij 2 frt. Alapszabályba igtatták azt is, hogy a ki 2000 frt alapitványt tesz, annak joga van egy gyermeket elhelyezni az intézet házában s neve jegyzőkönyvileg megörökittetik. Elfogadták Lederer A. azon inditványát, hogy évi 2 frt dijjal rendes tagok lehetnek a nem nagykoruak is. Weisz B. F. inditványára elhatározta a közgyülés, hogy két szegedi fiut fölvesz az intézetbe (6—12 éveseket) s e végett irni fog a szegedi polgármesterhez. — A számvizsgáló bizottság tagjai lettek Wahrmann Sándor, Lederer Ábrahám és dr. Adler Zs. — György Aladár inditványára f. évi oktober elejére rendkivüli közgyülés hivatik egybe, az ujonnan átdolgozott alapszabályok kihirdetése végett. Ezzel a gyülés eloszlott.

KÖZGAZDASÁG

—

A budapesti értéktőzsdéről.

Értéktőzsde A mai, „vasárnapi forgalom“ kezdetben a realizálások következtében lanyha volt, s az árfolyamok estek. Lassanként azonban, de különösen a bécsi árfolyam tudósitások megérkezése után az árak emelkedtek. Az osztrák hitelrészvények 249.70—248.70-en záródtak. A magyar hitelrészvények 230.50, a magyar arany renték 88.90—89.05-ön maradtak.

—

Vidéki-piaczok.

Arad, 1879. april hó 5-én (Az „Egyetértés“ tudósitása.) A mult héten vásárlók részéről megadott magas árak következtében valamint a tartós szép idő miatt folyó héten mind Uj-Aradon, mind Aradon nagy buzabehozatalok voltak. Uj-Aradon körülbelül 3000 méterm. kináltatott, minek folytán azt kellett hinnünk, hogy az árak a mult héthez képest jóval nyomódnak, kivált mert Budapestről naponkint felette lanyha tudósitások érkeztek. De feltevésünk meglepetésünkre nem valósult. Az üzérkedők nagyobb része e hétre jobb üzletmenetet várván, minden tartózkodás nélkül hozzáfogott a vásárláshoz és miután malmaink ebben hathatósan támogatták, az árak alig szenvedtek némi változást.

Tengeri nem tarthatta meg mult heti árát, mert a vásárlók nem mutattak hajlandóságot 4.20-nál többet fizetni.

Aradi piaczunk, a mi a buzát illeti, szinte élénk képet nyujtott. Már csütörtökön érkezett számos kocsi, de mivel nem egyszerre, hanem egymásra következve, a nagy tömeg nem tünt annyira fel és igy vételkedv nem igen gyengült meg.

Tegnap azonban már érezhető volt a nyomott hangulat, a mennyiben üzérkedők csak 15—20 krnyi árelengedés mellett voltak hajlandók vásárolni. Tulajdonosok csak nagynehezen egyeztek ebbe a miért is eleinte a forgalom nehézkes volt, de később a beállott nagy eső miatt áruikon olcsóbb áron is tuladni kivántak.

Tengeri hiányzott. Ára ennélfogva 10 krral emelkedett és ma ismét frt 4,30 kron jegyezzük.

Az e héten lefolyt országos vásárról örvendetest mit sem irhatunk. Még azon kevés idegennek is, ki Aradra lejött, azon szándékból, hogy áruját — ha potom áron is — előadja, alig volt dolga. Az ember sátrakból kidugott fejeket, vevők után fürkésző szemeket, de vevőket alig látott. — Országos vásáraink évről-évre szükebb korlátok közé szorulnak és ugy látszik, nem messze már az idő, midőn ezek végkép megszünnek.

A mostani vásáron csupán szarvasmarha örvendett élénk keresletnek. r. l.

—

Vegyes közlemények.

⁂ **A pesti áru- és értéktőzsde** ma tartá évi közgyülését eleintén Strasser, utóbb br. Hochmeister elnöklete alatt. A határozatképesség constatálása után felolvasott évi jelentés azon inditványnyal kezdődik. hogy Lakatos L. elhunyt tőzsdei min. biztosnak emléke jegyzőkönyvbe iktattassék, az uj biztos Német Imre kiküldésével pedig a keresk. miniszterium a tőzsdét hálára kötelezte. Még egy személyi ügy érdemel kiemelést a mult évből. Strasser A. alelnök feldiszitése a Ferencz József renddel.

A jelentés a mult évi nemzetközi gabnavásárt a kedvezőtlen előfeltételek daczára is kielégitőnek mondja; a 3217 látogató az 1878. évihez képest 233 főnyi szaporodást mutat; a kiállitók száma hasonlóan növekedett öttel.

A zab szállitható minőségére vonatkozólag fennállott régibb tőzsdei jogszokás eltöröltetett. A bizottmány főelvül tüzvén ki az idegen magkeveréknek a suly aránya szerint leendő megállapitását szabályozó rostálo készüléket rendelt meg s a próbák eredményéhez képest uj usance-ot fog a bizottmány kidolgozni.

A tőzsdei hivatalos lap előfizetőinek száma 180-ra szaporodott, tehát 82-vel többre, mint tavaly. A pénzügyminiszterium egy maga 24 példánynyal szerepel.

Nagy megelégedéssel veheti tudomásul a közgyülés, hogy a lefolyt évben a tőzsde terményüzleti szakában egyetlenegy fizetési képtelenség nem fordult elő, az értéktőzsdén nyolcz jelentéktelenebb eset volt, de nagyobbára barátságos uton egyenlittek ki.

A számvizsgáló bizottság rendben találta a könyvelést és pénzkezelést. Fájdalom, a számadásokból 4015 frt kezelési veszteség tünik ki. — Elszegényedett tőzsdei tagok 685 frt segélyt kaptak. Freund Henrik és fiai czég egy tőzsdei per alkalmával megnyert 500 frtot a tőzsdei hivatalnokok és szolgák nyugdijalapjára adományozta.

A rendes tőzsdei tagok száma 1878-ban 775 volt. Belépti jegyeket 719 drbot adtak ki. Tőzsdei ügynök a terményüzleti szakban 145, az értéküzletében 34 volt.

A tőzsdei igtató könyvben 1009 tőzsdei óvás, 64 szakszemle iránti beadvány és 261 vegyes tartalmu, összesen tehát 1334 beadvány fordul elő. A mázsagépen eszközölt mérések az előző évihez képest 255-tel szaporodtak s megütötték a 6175 számot.

A tőzsdei választott birósághoz 961 beadvány érkezett; ezek közül értéküzletre 26, terményüzletre 596, különfélékre 268 esik. Itélet által 568, birói egyezséggel 107, biróságon kivül 173 intéztetett el. Illetéktelenség miatt elutasittatott 31. Külföldi peres ügy 7 volt. Szakértői szemle és itélet 381 tartatott.

A választmány müködése s a tőzsdei forgalom általában nem állt ugyan nagy virágzásban, — de kedvező aratás, a malomipar kitünő állása, a régi iparvállalatok s a magyar aranyjáradéknak a külföldi piaczokon történt megszilárdulása által elég alapot nyert arra, hogy egészben véve kielégitően fejlődjék a forgalom.

A választmány azzal végzi jelentését, hogy a közgyülés szavazzon köszönetet a jogi titkárnak Kazics urnak és terjessze ki figyelmét az előadandó alapszabály módositásokra.

A felolvasott jelentés tudomásul vétetvén, bonyodalmas és helyenként izgatott vita indult meg az alapszabályok módositása tárgyában, mire végül beadattak a szavazatok a 30 tagból álló tőzsdei választmány és a tőzsdei választott biróságra. A szavazatok eredményét csak holnap közölhetjük.

⁂ **A korytniczai részvénytársaság** mai rendes közgyülésén elnök Huszár Károly következő évi-jelentést olvasott fel, miután a jelenlevőket üdvözölte s határozatképességöket constatálta. Ez évi tiszta nyeremény 4626 frt 64 kr. Ebből az igazgatóság a beruházási alapra 20%, a tartalékalapra 5%, igazgatósági járulékra 5%, felügyelő bizottsági járulékra 4% s a pénztárnok járulékára 1%-it inditványoz forditani. A részvényesek közt részvényenként 7% osztalékot inditványoz kiosztani; mely inditványok a közgyülés által elfogadtatván, az igazgatóságnak a felmentvény megadatik. Az alapszabályszerüen leköszönt igazgatóság helyébe megválasztatik Gömöri Szentiványi József s Gelléri Szabó János.

—

Napirend április 7-én.

Naptár. Hétfő. Kath.: Hermann. Prot.: Hegezis. Görög-Orosz: 26. Gábor. Nap kél 5 óra 30 perczkor. Nyugszik 6 óra 37 perczkor.
Muzeumban nyitva van a természetiek tára d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
A kereskedelmi és iparkamara teljes ülése délután 3-kor.
Főv. pénzügyi bizottság ülése d. u. 4 órakor.
Magy. tud. akademia másuka osztálya ülést tart d. u. 5 órakor.
Orsz. gazdasági és tanszermuzeum d. e. 10—12 és d. u. 2—4 órák közt nyitva.
Orsz. képzőmüvészeti csarnok d. e. 9 órától d. u. 5 óráig nyitva.
Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Akademiai könyvtár nyitva d. u. 3—7 óráig.
Egyetemi könyvtár d. u. 4—8 óráig nyitva.
Az állatkert nyitva egész nap.

—

Hajóforgalom április 5-én.

A föv. Dunabalparton a következő vizijárművek kötöttek ki: Luczenbacher Pál mh. 322 meter tüzifával Verőcséről. Győry Lidia mh. 220 meter tüzifával Marótról. Haasz Simon 14 darab ürss talpje Komáromból. Csanády és Kohn mh. 1700 mm. buzával Bajáról. Fichtl Salamon „Tagyva“ czimü mh 3590 mm. buzával Nagybecskerekről. Kamer Antal „Adám“ czimü mh. 1666 mm. buza és 131 mm. kukoriczával Szivacsról. Freund és Trebitser „Friduska“ czimü mh. 1919 mm. kukoriczával Kalocsáról.

CSÁVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos.

Nyilt-tér.

Az összes
GLEICHENBERGI
ásványvizek
fris töltésben kaphatók
Édeskuty L. m. k. udv. ásványviz-szállitó
főraktárában.
AZ IDÉNY KEZDETE GLEICHENBERGBEN
(vasuti állomas *FELDBACH*:)
Május 1-seje.
Lakásra megrendeléseket a fürdő-igazgatóság ingyen eszközöl

Tekintetes szerkesztőség!

Igen kérem következő sorokat az általános közlekedés érdekében becses lapjában felvétetni.

„Mintegy 11 héttel ezelőtt Francziaországból ide a fővárosba utazván, kénytelen voltam ruhanemü és egyéb holmimat a déli vasuton utánam szállittatni. Már magában azon tény, hogy mai napig nem birtam alig nélkülözhető tárgyaim birtokába jutni, elég érdekes a közlekedésre nézve, de mily kezelésről tanuskodik aztán azon tényállás, hogy már hetek óta naponta szemeimmel látom holmimat a vámépületben heverni, a nélkül hogy képes volnék a déli vasut városi irodájában az illető szállitó levelet — nem is emlitve, az előleges avisot — a mai napig megkaphatni.

Véghetetlen szomoru helyzet ez ilyen egy idegenre nézve — de egyébként még azt sem hagyhatom megjegyzés nélkül, hogy a déli vasuti társulat városi irodája a tapasztalat után csupán azon czélra létezik berendezve, hogy az itt alkalmazott hivatalnok faragatlan szeszélyeit és udvariatlanságát hason reklamácziók alkalmával az illető felekkel megismertesse. Kiváló tisztelettel

Améli Aubourg.

Az április 15-iki huzáshoz
Magyar-igérvények
3 frt 25 kr és bélyeg
főnyeremény 100.000 frt.
Nyitrai és társa. Budapest,
váczi-utcza 27. szám.

Budapesti szinlapok.

Hétfő, április 7-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

AZ ÁL-JÓ EMBEREK.

Vigjáték 4 felv. Irták Barrière Tódor és Capendu E.-nő. Forditotta M. M. Személyek:

Thevenot	Halmi	Raoni	Tolnai
Poponet	Szigeti J.	Germain	Sántha
Bassecourt	Feleki	Auguste	Tóth
Dufouré	Komáromy	Dufouréné	Paulayné
Delcroix Octave	Hetényi	Emmeline	Helvey L.
Vertillac	Szigeti I.	Eugénie	Molnárné
Massane	Kőrösmezei	Susanne	Sánthané
Lecardonel	Benedek J.		

Kezdete 7 órakor.

—

NÉP-SZINHÁZ.

Kisasszony feleségem.

Operett 3 felvonásban. Zenéjét irta Lecocq.

Kezdete 7 órakor.